

Fermani Maviş: Gelenekselden Yeniliğe Uzanan Köprü

Ebru ZENCİR

Anadolu Üniversitesi
Turizm Fakültesi

GİRİŞ

Türkiye’de turizm faaliyetleri, 1980’li yıllarda devlet desteğiyle hızlı bir gelişme gösterir, 1990’lı yıllara kadar sürekli yükselen bir grafik oluşturur. Sektördeki bu gelişme, eğitim sistemine de aksederek turizm okullarının açılmasına, dolayısıyla bu alanda akademik çalışmaların yapılmasına da yansır. Yönetim, pazarlama, iletişim, ekonomi ve benzeri pek çok alandan akademisyen, turizmi uygulama alanı olarak benimser ve bunu bilimsel yayınlara dönüştürmeye başlar. Öte yandan, farklı anabilim dallarında temel eğitimini almış pek çok araştırmacı yeni bir kuşağı doğurur ve turizmin bir bilim dalı olarak tanınmasında alana önemli katkılar yapar. Erken yaşta aramızdan ayrılan Prof. Dr. Fermani Maviş de bu alana önemli katkılar sağlayan isimlerden birisi olur.

Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi öncülüğünde turizm alanına önemli katkı sağlayan kişi portrelerine yer verileceğini duyduğumda, özellikle yeni kuşaklar için bu tür bir uygulamanın ne kadar önemli bir kaynak olacağını düşünmeden edemedim. Fermani Maviş ile ilgili bir yayının kaleme alınması gerekliliğini düşünürken kendisi ile ilgili satırları okumak değil de yazmak payıma düşüncemle ayrıca onur ve gurur duydum. Maviş, Yüksek Lisans tez danışmanım olmasının dışında benim ve pek çok öğrencisi için örnek bir akademisyen rolüne sahiptir. Öğrenim gördüğümüz dönem boyunca bize aktardığı davranışları ve ilkeli duruşuyla “akıl hocamız” olmuş, bugün yaşantımızda bazı ilkelere yer edinmesinde önemli katkıda bulunan bir kişiliktir. Vefatının üzerinden yedi yıl geçmiş olmasına karşın pek çok özelliğiyle hafızalarımızda yer eden Maviş’i sınırlı bir yazıyla anlatmak zor olsa da aklıma ilk gelen özellikleri; bilim üretme gayesinden asla vazgeçmeyen, idealizmini koruyan, yeniliklere açık bir akademisyen, iyi bir eş ve ilgili bir baba olduğudur.

Maviş ile ilgili bu biyografik çalışmayı hazırlarken kendisinin hem akademik çalışmalarının arkasındaki perdeyi aralamak hem de yaşamı boyunca yaptığı yayınlarla ilgili ayrıntılı bilgi elde edebilmek amacıyla eşi Prof. Dr. İlknur Maviş ile 47 dakikalık bir görüşme gerçekleştirilir. Böylece Maviş’in öğrencisi olarak benim de bilmediğim kişisel özgeçmişine ilişkin kapsamlı bilgi kümesine ulaşılmış olunur.

KISA YAŞAM ÖYKÜSÜ

Turizm alanına uzun yıllar emek vermiş olan Maviş, 24 Nisan 1952 tarihinde Denizli’de dünyaya gelir. Astsubay olan babasının görevi gereği farklı yerlerde çocukluğunu geçirir. Okul öncesi dönemi Merzifon’da geçer. İlkokulu Ankara Kavaklıdere İlkokulu’nda, Ortaokulu İzmir Karataş Lisesi’nde tamamlar. Baba ocağı olan Denizli’ye döndüklerinde Denizli Ticaret Lisesi’nde okur, ancak Maviş bu eğitimi yeterli görmez ve kendi kararıyla Denizli Lisesi’ni de bitirir. Liseden sonra Maviş, üniversiteye hazırlanmak için Eskişehir’de dershaneye gitmeye başlar. Bu arada ailesi de Denizli’den Eskişehir’e taşınır ve yıllar sonra Fermani Maviş’in belki de daha sonraki yıllardaki babacanlığının da bir nebze nedeni olan erkek kardeşi dünyaya gelir. 1973 yılında Eskişehir İktisadi ve İdari Bilimler Akademisi’ne başlar ve yükseköğrenimini orada tamamlar.

O dönemde meslek seçimleri, bugünkü gibi değildir. Maviş de ders aldığı öğretim elemanlarının önerilerine uyarak 1977-1978 eğitim-öğretim yılında mezun olduğu okulda Araştırma Görevlisi olarak çalışmaya başlar. Eşi İlknur Maviş, bu dönemde kendisine yardımcı olan Şan Özalp ve İnan Özalp’in Fermani Maviş’in yaşantısında her zaman önemli bir yeri olduğunun altını çizerek ve bu durumu şöyle anlatır:

Akademiden sonra Araştırma Görevlisi olmak daha zordu. Sınavlara hazırlanırken, ders aldığı öğretim elemanları bile yardım etmişler. İnan Özalp, Fermani’nin

elinden tutan ilk Özalp'lerdendi. Bizim ailemizde üç tane Özalp kardeş vardır. İnan Özalp, Şan Özalp, Sinan Özalp. Sinan Özalp, çocuklarımın doktoru olup abim gibidir. İnan Özalp ve Şan Özalp de, Fermani'nin yaşantısında hep önemli bir yerde oldular. Fermani'nin asistanlık sınavını kazanması için el verdiler.

Dönemin koşulları gereği doğrudan Doktora programına kaydolar ve "Otel Yönetimi ve Beş Yıldızlı Otel İşletmelerinde Likert Modeli Uygulaması" başlıklı tez çalışmasını tamamlayarak 1982 yılında Anadolu Üniversitesi İşletme Doktora programını bitirir. Aynı yıl, kendisi gibi akademisyen olan eşi İlknur Maviş ile evlenir. Ancak Maviş, Yüksek Lisans öğrenimini tamamlamamış olmasından dolayı rahatsızdır. Hem bu eksikliğini gidermek hem de ilgi duyduğu iletişim alanında kendini geliştirmek için Anadolu Üniversitesi İletişim Sanatları alanında Yüksek Lisans yapmaya karar veren Maviş "Otel İşletmelerinde Halkla İlişkiler ve Reklamcılık" başlıklı tezini tamamlayarak 1985 yılında bu programdan da başarıyla mezun olur. Bu kararı Maviş'e hem işletme hem de iletişim alanında pek çok kitap kazandırır. Hazırladığı diğer bilimsel yayınlarda da işletme bilimi ile iletişim vizyonuna sahip eserler ortaya koyar.

Akademik yaşantısında bu tür gelişmeler yaşanırken, Maviş, aynı zamanda iki erkek çocuk babası olur. Bu arada çeşitli sağlık sorunuyla karşılaşır. 1996 yılında doktorlar kalp kası zafiyeti olduğunu ve yaşam süresini etkileyebileceğini söyler, ancak Maviş, uzun yıllar ailesine ve işine sarılarak herkesi yanıltır. Öğrenmeyi, öğretmeyi ve yazmayı asla bırakmaz. Her zaman yeniliklere açık olan Maviş, Alanya'da gerçekleştirilen Araştırma Yöntemleri Semineri sırasında kalbine yenik düşer ve 2008 yılında çok sevdiği Antalya'da yaşama gözlerini yumar.

AKADEMİK GELİŞİMİ

Fermani Maviş, 1977 yılında Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde akademik kariyerine başlar. Bu dönemde eğitimiyle paralel olarak yönetim ve iletişim alanında çalışmalar gerçekleştirir. 1986 yılında Yardımcı Doçent olarak atanır. 1990 yılında değişim programından yararlanarak altı ay süreyle Amerika Birleşik Devletleri'nin Michigan eyaletinde bulunur. 1990 yılından sonra Eskişehir Meslek Yüksekokulu'nda görevlendirilmesiyle *turizm işletmeciliği* alanındaki yayınla-

rı artar. 1990-1994 ve 1997-1998 yıllarında Eskişehir Meslek Yüksekokulu'nda Müdür Yardımcılığı, Şubat-Ağustos 1994 tarihlerinde de Eskişehir Meslek Yüksekokulu Müdürlüğü görevini de üstlenir (Kozak, Yüncü, Kayar ve Yüncü 2008). 1998 yılında ise Doçentlik ünvanını alarak Turizm İşletmeciliği dalında ilk doçentlerden olur (Maviş 2015). Bu arada kendisine üniversite yemekhanesinin idare görevlendirmesi de yapılır. 1999-2002 yılları arasında Turizm ve Otel İşletmeciliği Yüksekokulu Müdür Yardımcılığı görevini de idari görevi ile birlikte yürütür. Bu dönemde Meryem Akoğlan Kozak ve Sabah Balta, Maviş ile aynı birimde çalışır. Kozak ve Balta, Maviş ile ilgili anılarını şu şekilde paylaşır:

Fermani Maviş'i, ilk kez Anadolu Üniversitesi'ne iş görüşmesi için geldiğimde tanıdım. O dönem Yavuz Odabaşı, Eskişehir Meslek Yüksekokulu'nda Müdür, kendisi Müdür Yardımcısı idi. Yavuz Odabaşı, olumlu bir görüşmeden sonra beni Fermani Maviş'e gönderdi. Asıl görüşme orada başladı. Özgeçmişimde ne yazmışsam, hepsini teker teker belgelememi istedi. Ben zaten dosyama özgeçmişimdeki beyanıma göre hazırlamıştım. Ama zor bir idareci ile çalışmaya başlayacağımın mesajını da ilk kez o gün aldım. Dikkatli, özenli ve detaycı bir insandı. Aslında, her bilim insanında olması gereken özelliklerdi bunlar. Fermani Maviş, otelcilik alanında yazdığı Doktora teziyle, ülkemizde bu alanda ilk bilimsel çalışmayı yapan kişilerden biridir. Sonraki yıllarda da farklı konuları ele alan özgün eserler ile turizm bilimine önemli katkı verdi. Bilime, ahlaka ve çalışmaya önem veren Maviş ile önceleri Meslek Yüksekokulu'nda, sonrasında Turizm ve Otelcilik Yüksekokulu'nda birlikte çalıştık. Her iki okuldaki idarecilik dönemlerinde, eğitim ve öğretim sistemlerinin oluşmasında çok emeği geçti. Doçentlik döneminden sonra sağlık sorunlarıyla uğraşmaya başladı. Yine de, kongreleri, seminerleri ve işlerini hiç aksatmadı. Antalya'daki Araştırma Yöntemleri Semineri'nden sonra, ara tatilini geçirmek üzere ailesiyle beraber Antalya'ya uğurladık. Yine sağlığı iyi değildi ama her zamanki gibi "bir şey olmaz" diyerek orada bir doktora görünmemiş. Kendisini bir daha da göremedik. Aramızdan çok erken ayrıldı. Kafasından yapacağı onlarca plan ve işler ile birlikte çekip gitti (Meryem Akoğlan Kozak).

Epey oldu... Yıl 1991. Yaz mevsimi sonuydu, Ağustos ya da Eylül gibi. Üniversitede güz dönemi başlamak üzere. Öğretim Görevlisi olarak Anadolu Üniversitesi Eskişehir Meslek Yüksekokulu'na atanmıştım. Büyük heyecanla görev yerime gittiğimde tanıştığım ilk kişi küçük yuvarlak çerçeveli gözlükleriyle ve gülümser ifadesiyle Fermani Maviş idi. Uzun yıllar beraber çalışacaktık. Sevinçli ve üzüntülü birçok yaşanmışlığımız olacaktı bu sempatik ama sert ifadeli bakışından vazgeçmeyen güzel insanla. Okulun Müdür Yardımcısı olduğu için O'nun ofisine yönlendirildim binaya girince. Çay içeren biraz sohbet de edebilmiştik. "Zor süreçtir akade-

mik kariyer, yıpratıcıdır, fedakârlık ister ve büyük sabır. Bunu aklından çıkarma Sabah çünkü geri dönüşü de yoktur, bir kere niyetlenip başlayınca bu yolda ömür bitip gider” demişti. Kulağımda küpedir bu sözleri. Yıllar ilerleyip bugüne geldiğimde sözlerin doğruluğunu da yaşayarak öğrenmiş oldum. Benim için mesleki önemi olan paylaşımlarımızdan birkaçını burada sizlere anlatmak isterim. İlk bilimsel konferansa beraber katılmıştık. İstanbul Pera Palas Oteli'nin lobisinde, o efsunlu atmosferi olan otelde beni diğer akademisyenlerle tanıştırtırken kullandığı ifadelerden çok mutlu olmuştum. Çocuk gibi seviniyordum her tanıştırlmamda. Sonrasında ilk bilimsel yayımlarımı beraber yazdığımızı söylemeliyim. İki bildiri yazıp, kongre bilim kuruluna gönderdik. Çalışma bittiğinde “hadi bakalım Sabah bu daha başlangıç, daha çok yol alacaksınız” demişti (Sabah Balta).

Maviş, Profesör unvanını 2006 yılında alır. Vefatına kadar geçen iki yılda ders ve danışmanlıklarına ağırlık verir. Otel Yönetimi, Sürdürülebilir Turizm Yönetimi, Otel Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar, Verimlilik Yönetimi, Konaklama İşletmelerinde Stratejik Yönetim, Turizm İşletmelerinde Toplam Kalite Yönetimi, Menü Planlama, Endüstriyel Yemek Üretimi ve Mutfak Yönetimi, kendisinin yürüttüğü derslerden bazılarıdır.

ÇALIŞMALARI

Maviş, 31 yıllık akademik kariyerine kitap, makale, kitap bölümü, bildiri, çeviri türünde çok sayıda yayın sığdırır. Eserleri kategorilerine göre incelendiğinde, akademik yaşamının ilk yıllarında makale ağırlıklı olduğu görülür. Son yıllarında ise hem ders kitabı hem de kaynak kitap niteliğindeki eserlerindeki artış dikkat çekicidir. Eşi, bu durumu Maviş'in öğrenci ihtiyaçlarını önemsemesiyle açıklar. Konu itibarıyla incelendiğinde ise çalışmalarının yönetim ve iletişim ağırlıklı başlayarak zamanla turizm ve otel işletmeciliği üzerine yoğunlaştığı görülür. Maviş, 1980'li yıllarda alana işletme dalında çok sayıda yayın kazandırır. 1985 yılında ise otel yönetimi konusunda yayınları çıkmaya başlar. Yayınlarında uygulama alanı olarak otel sektörünü seçmişse de işletme alanından uzaklaşmaz. Organizasyon yapısı, personel, maliyet minimizasyonu ve otel işletmelerinde gelir getiren bölümler, Maviş'in turizm alanında çalıştığı konular arasında yer alır.

2005 ve 2006, Maviş'in en verimli yılları olur; turizm ile ilgili kimsenin ele almaya uğraşmadığı veya cesaret edemediği bazı özel konularda uzun yıllar yaptığı çalışmalardan biriktirdiği notları bu dönemde *Detay Yayıncılık* tarafından kitap ola-

rak yayımlanır. Bu konuların bir kısmı yeni olması bakımından alana önemli katkılar sağlarken, bir kısmı da bilinir olmakla birlikte, ders kitabı olarak okunacak nitelikte kitap sayısının az olması ve lisans öğrencilerine ve hatta lisansüstü düzeyde öğrenim gören öğrencilere kaynak kitap olması bakımından önemlidir. İlknur Maviş'e göre, Fermani Maviş'in en önemli yayınları ilk olması, çok kişiye ulaşması ve ilave basımları bakımından Ali Atıf Bir ile birlikte kaleme aldığı *Dünyada ve Türkiye'de Reklamcılık: Reklamın Gücü* (1988) başta olmakla birlikte, temel bir kitap olması bakımından Otel İşletmeciliği ve alanda yenilikçi konular olması bakımından *Endüstriyel Yiyecek Üretimi, Otel Mühendisliği ve Casino Faaliyetleri Yönetimi* isimli kitaplarıdır. 2006 yılında yayımlanan kitapları, Maviş'in son eserleri olur. Çalışmaları, işletme disiplininin turizm disipliniyle harmanlandığı çalışmalar olması bakımından önemlidir ve alanda yeni açılımlar sağlayarak turizmin farklı bir disiplin olarak tanımlanmasına katkı verir. Hem işletme hem de turizm araştırmalarını dikkate alan Kozak, Yüncü, Kayar ve Yüncü (2008), Maviş'i *birinci ve ikinci kuşak araştırmacılar* arasında değerlendirir.

Yoğun ders programı ve idarecilik görevi kendisinin yayın performansını etkilemediği gibi ek olarak çok sayıda lisansüstü tez danışmanlığı görevini de yürütür. Doçentlik atamasını izleyen yıllardan vefatına kadar geçen 10 yıllık sürede Maviş, dokuz Yüksek Lisans ve bir Doktora tezi yönetir. Lisansüstü tez öğrencilerinden Hatice Güçlü Nergiz, Maviş'in yetiştirdiği akademisyenlerden biridir. Maviş'in Doktora öğrencisi olmuş ve halen Kocaeli Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu öğretim üyesi olan Nergiz, düşüncelerini şöyle dile getirir:

Fermani Maviş'i, 2001 yılında Doktora yapmak üzere görevlendirildiğim Anadolu Üniversitesi Turizm ve Otel İşletmeciliği Yüksekokulu'nda Müdür Yardımcısı olduğu sırada tanıdım. O tarihte Yüksekokul Müdürü olan İlhan Ünlü'nün ders danışmanım olarak yönlendirdiği ve sonrasında Doktora tez danışmanlığımı da yapan rahmetli Maviş ile bu şekilde tanıştım. 2006 yılında Adnan Menderes Üniversitesi'ndeki görevime dönünceye kadar kendisini de yakından tanıma fırsatı buldum. Kendisinden akademisyenlik ile ilgili çok önemli bilgiler edinme fırsatını yakaladığım için kendimi her zaman çok şanslı kabul ederim. En çok unutamadığım anılarımdan biri Doktora tez savunmasına girmeden bir gün önce akşam okuldan ayrılırken O'nun yanına uğradığımda “yarın savunmada yalnızsın ve tezini sen savunacaksın” şeklindeki konuşmasıdır. Bu sözleri duyduğumda çok endişelenmişim. Ancak, şimdi daha

iyi anlıyorum ki, bu sözleri ile bana hem moral vermek hem de beni teşvik etmek istemişti. Aynı zamanda ortaya çıkan çalışma da kendi emeği çok büyük olmasına karşın, bunu öğrencisinin eseri olarak görebilme inceliğini de göstererek nasıl bir danışman olduğunu bir kez daha kanıtlamıştı. Gerek ders aldığım dönemde, gerekse tez danışmanlığı sırasında hiç çekinmeden kapısını çalıp, “yardıma ihtiyacım var” dediğimde önce sakin bir şekilde beni dinleyip, ardından ne yapmam gerektiğini anlatmasını ve yol göstermesini bugün bile aramaktayım.

Maviş’in üstlendiği başka Doktora danışmanlıkları da bulunur, ancak vefatı bu çalışmaların sonlanmasından önce gerçekleşir. Bunlarla birlikte, çeşitli makale, bildiri ve kitap çalışmaları da yarıda kalır.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Fermani Maviş, turizmi farklı disiplinlerle yoğurabilen, turizmin el değmemiş konularına girmeye cesaret eden ve yenilikleri kucaklayan bir akademisyen olması bakımından alana önemli katkılar sağlar. Öte yandan, ne yayınları ne de kendisiyle övünen bir insan olur. Araştırmalarını sadece bilim yapmak için yayımlar, öğrencilerine faydalı olmak için kitaplar yazar. Maviş’i bu satırlara taşıyan ise sadece yayınları değil, aynı zamanda insani yönü ve erdemidir çünkü yıllar önce kendisinin söylediği gibi: “herkes öğretim elemanı olabilir, herkes derse girebilir, herkes yayın yapabilir ancak önemli olan aynı çizgide durmaktır, ilkelerini korumaktır, idealizminden vazgeçmemektir, yılmamaktır”. Biz de öğrencileri olarak kendisinin bu ilkelerini benimseyip kendi öğrencilerimize aktarmayı bir görev biliyoruz. Eminim bir akademisyen için en verimli çağlar olarak kabul edilebilecek 50’li yaşlarında aramızdan ayrılmasaydı turizm alanında üzerine konuşacağımız çok özgün yayınları olacaktı. Mekânı cennet olsun...

SEÇİLMİŞ ESERLERİ

Kitapları

- Bir, A.A. ve Maviş, F. (1988). *Dünyada ve Türkiye’de Reklamcılık: Reklamın Gücü*. İstanbul: Bilgi Yayınevi.
- Maviş, F. (1985). *Otel Yönetimi ve Beş Yıldızlı Otel İşletmelerinde Likert Modeli Uygulaması*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Maviş, F. (1986). *Halkla İlişkiler (Seçme Yazılar)*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Maviş, F. (1994). *Otel İşletmeciliği: İlkeler ve Kavramlar*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Maviş, F. (2003). *Endüstriyel Yiyecek Üretimi*. Ankara: Detay Yayıncılık.

Maviş, F. (2005). *Mönü Planlama Tekniği*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, Turizm ve Otel İşletmeciliği Yayını.

Maviş, F. (2006). *Otel Mühendisliği*. Ankara: Detay Yayıncılık.

Maviş, F. (2006). *Casino Faaliyetler Yönetimi*. Ankara: Detay Yayıncılık.

Maviş, F. (2006). *Otel Yönetimi*. Ankara: Detay Yayıncılık.

Kitap Bölümleri

- Maviş, F. (1986). Yönetim Kurulunun Karşılaştığı Bazı Sorunlar. İçinde Ş. Öz-Alp (Editör), *Yönetim Kurulları* (ss. 133-139). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Maviş, F. (1986). Yönetim Kurulları Nasıl Çalışır. İçinde Ş. Öz-Alp (Editör), *Yönetim Kurulları* (ss. 131-132). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Maviş, F. (2002). Turizm ve Sosyoloji. İçinde M. A. Kozak (Editör), *Genel Turizm Bilgisi* (ss. 96-105). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Maviş, F. (2002). Turizm İşletmeleri. İçinde M. A. Kozak (Editör), *Genel Turizm Bilgisi* (ss. 77-95). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Maviş, F. (2002). Halkla İlişkiler. İçinde P. Çakır (Editör), *Otel İşletmelerinde Destek Hizmetleri* (ss. 241-263). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Maviş, F. (2002). Müşteri Hizmetleri. İçinde P. Çakır (Editör), *Otel İşletmelerinde Destek Hizmetleri* (ss. 220-240). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Makaleleri

- Geylan, R., Maviş, F. ve Sargın, İ. E. (1980). Eskişehir’deki Devlet ve Özel Sanayii İşletmelerinin Yönetici Ücret Araştırması, *Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Dergisi*, 16 (2): 130-171.
- Maviş, F. (1980). Eskişehir’deki Devlet ve Özel Sanayi İşletmeleri Yönetici Ücret Araştırması, *ESADER*, 16 (2): 130-171.
- Maviş, F. (1980). Yöneticiler İçin Fiyatlandırma Kontrol Listesi, *ESADER*, 16 (1): 79-88.
- Maviş, F. (1987). Otel İşletmelerindeki Organizasyon Yapısının Gelişim Süreci, *Eskişehir Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 5 (1): 111-119.
- Maviş, F. (1987). Otel Müşterileri İçin Hizmet Sunulan ve Gelir Getiren Bölümlerin Analizi, *Eskişehir Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 5 (2): 49-70.
- Maviş, F. (1987). Otel Müşterileri İçin Hizmet Sunan ve Gelir Getiren Bölümlerin Analizi, *Eskişehir Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 5 (2): 49-70.
- Maviş, F. (1987). Otel İşletmelerindeki Organizasyon Yapısının Gelişim Süreci, *Eskişehir Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 5 (1): 111-119.
- Maviş, F. (1988). Stratejik Yönetim Modeli, *Eskişehir Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 6 (1): 135-147.
- Maviş, F. (1990). Otel İşletmelerinde Halkla İlişkiler Faaliyetleri, *Turizm Yıllığı 1988-1989*. Ankara: Türkiye Kalkınma Ban-

- kası Yayını.
- Maviş, F. (1988). Stratejik Denetim, *Eskişehir Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 6 (2): 91-106.
- Maviş, F. (1988). Otel İşletmelerinde Maliyet Minimizasyonu Açısından Hareket ve Zaman Etüdü, *Verimlilik Dergisi*, 84-94.
- Maviş, F. (1989). Otelcilik Endüstrisinde Personel Fonksiyonunun Rolü, *Eskişehir Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7 (1): 211-226.
- Maviş, F. (1989). Otelcilik Endüstrisinde Personel Fonksiyonunun Rolü, *Eskişehir Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8 (1): 211-226.
- Maviş, F. (1993). Otel Reklamcılığının ABD'deki Gelişimi, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4 (6): 14-18.
- Maviş, F. (1994). Otel Yöneticilerinin Uyguladığı Yönetim Teorileri, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5 (4): 12-16.
- Maviş, F. (1996). Konaklama Endüstrisinde Önderlik, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 2 (1-2): 71-79.
- Maviş, F. (1996). Otel Personelini Motive Etmek İçin Yeni Bir Model: Teori M, *Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Dergisi*, 2 (1): 59-70.
- Maviş, F. (1998). Otel İşletmelerinde Örnek Edinme (Benchmarking), *Eskişehir Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 14 (1-2): 217-234.
- Özalp, İ., Maviş, F., Özkara, B., Kirel, Ç. ve Mutlu, D. (1989). İşletme Stratejisi, Yapısı ve Çevresi Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi, *Eskişehir Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7 (1): 381-414.
- Timur, N. ve Maviş, F. (1982). Türkiye'den Yurtdışına İşgücü Göçünün Ekonomik Analizi, *Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Dergisi*, 18 (1): 237-261.
- Yönetilen Tezler**
- Akçay, A. D. (2002). Kariyer Geliştirmenin Gütülemdeki Yeri ve Beş Yıldızlı Otel İşletmelerinde Uygulama (*Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dalkıranoglu, A. (2002). Afyon İli'ndeki Termal Otellerinde İşgören Profili (*Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ertugut, R. (2000). Örgütsel Gelişimde Dönüştürücü Liderlik Davranışları Üzerine Bir Uygulama (*Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*). Eskişehir: Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Güçlü, H. (2006). Turizm Sektöründe Durumsal Faktörlerin Örgütsel Bağlılık Üzerindeki Etkisi (*Basılmamış Doktora Tezi*). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Markal, H. A. (2000). İşletmelerarası Stratejik İş Birlikleri ve Uluslararası Savunma Sanayii Örneği (*Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*). Eskişehir: Osmangazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özcan, A. (2001). İşletmelerde Çevre Yönetimi ve Bir Uygulama (*Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Şahin, G. (2002). Seramik Sektöründeki Yönetim Sorunları (*Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Töre, H. (2002). Konaklama İşletmelerinde Çatışma ve Çatışmanın Nedenlerinin Antalya'da Beş Yıldızlı Tatil Köylerinde Animasyon ve Yiyecek-İçecek Bölümlerinin Karşılaştırılması (*Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yüncü, R. (2002). Bir Performans Değerleme Modeli Olan 360 Derece Geribildirim Beş Yıldızlı Otellerde Uygulama Denemesi (*Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Zencir, E. (2004). Bir Liderlik Modeli Olarak Personel Güçlendirme: Ankara'da Bulunan Dört ve Beş Yıldızlı Konaklama İşletmelerinde Bir Araştırma (*Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- KAYNAKÇA**
- Balta, S., 10 Kasım 2015 tarihli yazılı ileti.
- Kozak, M.A., 2 Kasım 2015 tarihli yazılı ileti.
- Kozak, N., Yüncü, H. R., Kayar, Ç. H. ve Yüncü, D. K. (2008). Prof. Dr. Feri Maviş; Yaşam Öyküsü ve Belirlenebilen Çalışmalarının Bibliyografyası Üzerine Bazı Gözlemler. İçinde N. Kozak (Editör) *Prof. Dr. Feri Maviş Anı Kitabı* (ss. 1-16). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Maviş, F., Kişisel Akademik Sayfası, <http://academy.anadolu.edu.tr/display.asp?kod=0&acc=fmavis>, Erişim tarihi: 13 Ağustos 2015.
- Maviş, İ., 18 Ekim 2015 tarihli görüşme.
- Nergiz, H. G., 7 Kasım 2015 tarihli yazılı ileti.
- Turizm Fakültesi Öğrenci İşleri Kayıtları, Erişim tarihi: 21 Eylül 2015.
- Ebru ZENCİR, Yrd. Doç. Dr., Anadolu Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü, Yunus Emre Yerleşkesi, 26470, Eskişehir.
E-posta: ezencir@anadolu.edu.tr